

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА**

Кафедра адміністративного та господарського права

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО
ПРАВА»**

**Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів всіх форм навчання спеціальності 081 «Право»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

**Одеса
2022**

УДК 342.9(076)
А437

Рецензенти:

Чуваков Олег Анатолійович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики.

Білик Павло Петрович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та господарського права.

Рекомендовано до друку Вченою Радою економіко-правового факультету
(Протокол № 2 від 5 вересня 2022 р.)

А437 Актуальні проблеми сучасного адміністративного права: методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» [електронний ресурс] / О. І. Миколенко, М. А. Баламуш. – Одеса, 2022. 38 с.

У методичних вказівках наведено основні положення до вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасного адміністративного права» для здобувачів третього (науково-освітнього) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Право» спеціальності 081 «Право». Основна мета рекомендацій – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні дисципліни на аудиторних заняттях та у процесі самостійної роботи.

ЗМІСТ

№	Назва рубрики	Сторінка
1	Вступ	4
2	Зміст навчальної дисципліни	5
3	Зміст лекцій, плани семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів	7
4	Питання для підсумкового контролю	26
5	Рекомендована література	30
6	Методи навчання	33
7	Форми контролю і методи оцінювання	33
8	Розподіл балів, які отримують здобувачі	35

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного адміністративного права» є формування системи теоретичних і практичних знань в сфері адміністративного права і процесу; підготовка до наукової діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців.

Вивчення даного курсу спрямоване на надання майбутнім науковцям-юристам комплексу теоретичних знань, умінь і навичок, які необхідні для виконання ними наукової діяльності на професійному рівні; на усвідомлення здобувачами значення ідей, концепцій, вчень і термінології з адміністративного права для розвитку адміністративного законодавства та правозастосовної діяльності; на засвоєння теоретичних положень адміністративно-правової науки і практики публічної управлінської діяльності, що дозволить майбутнім науковцям-юристам гармонічно поєднувати у своїй професійній діяльності теоретичні знання та практичний досвід.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасного адміністративного права» є:

- вивчення теорії адміністративного права;
- надання здобувачам знань про доктринальні і нормативні основи сучасного адміністративного права України, про його зміст та структуру;
- набуття вмінь щодо аналізу думок провідних науковців в сфері адміністративного права та практики застосування адміністративного законодавства.
- сприяння розвитку у здобувачів наукового мислення;
- засвоєння здобувачами юридичної лексики і термінології;
- формування уявлень про сучасні школи адміністративного права.

Досконале вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача загальне уявлення про адміністративно-правову науку, запобігти помилкам при здійсненні науково-дослідної роботи та успішно вирішувати наукові завдання.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни: адміністративне право, проблеми адміністративного права, адміністративне судочинство, митне та міграційне право.

Предмет навчальної дисципліни – актуальні питання окремих інститутів адміністративного права.

Слід пам'ятати, що адміністративне законодавство України дуже мобільне і часто змінюється у зв'язку з активним законодавчим процесом. Тому потрібно регулярно слідкувати за змінами у законодавстві, повсякденно аналізувати спеціальну літературу та періодику.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.
ДОКТРИНАЛЬНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО
ПРАВА УКРАЇНИ (теми 1 – 3).

ТЕМА 1. НАУКА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Історія формування і розвитку адміністративного права. Сучасні школи адміністративного права та їх представники. Одеська школа адміністративного права. Об'єкт і предмет науки адміністративного права. Категоріальний апарат адміністративного права. Особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права. Реформа адміністративного права України : поняття, напрями і результат.

ТЕМА 2. ЦИКЛ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН І
ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання. Проблеми викладання Особливої частини адміністративного права: минуле та сучасність. Професійна орієнтація Спеціальної частини адміністративного права. Історичні особливості викладання адміністративного права в ОНУ імені І.І. Мечникова.

ТЕМА 3. КОНЦЕПЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

Управлінська концепція адміністративного права та її представники. Сервісна концепція адміністративного права та її представники. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури. Юрисдикційна концепція адміністративного процесу. Судова концепція адміністративного процесу. Адміністративний процес у широкому розумінні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
НОРМАТИВНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА
УКРАЇНИ (теми 4 - 5)

ТЕМА 4. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ: ЕЛЕМЕНТИ
ЗМІСТУ ТА МЕХАНІЗМ

Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

ТЕМА 5. АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття та співвідношення. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства. Викладання у ЗВО адміністративного права та адміністративного законодавства – сучасна проблема викладання правових дисциплін у вузах. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

Види систематизації адміністративного законодавства. Сучасні критерії систематизації адміністративного законодавства та перспективи їх вдосконалення. Кодекси як результат кодифікації адміністративно-правових норм (КУпАП, КАС України, МК України і ін.). Перспективне адміністративне законодавство. Особливості регіонального адміністративного законодавства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ЗАГАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО (теми 6 - 8)

ТЕМА 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТІВ ЗАГАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права). Суб'єкти адміністративного права в сучасних умовах державотворення. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

ТЕМА 7. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТІВ ОСОБЛИВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Інститути Особливої частини адміністративного права. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правового регулювання і управління економікою в Одеському регіоні. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління

соціально-культурною сферою. Особливості адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою в Одеському регіоні. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості реалізації державної політики у сфері національної безпеки, публічного порядку та юстиції в Одеському регіоні.

ТЕМА 8. АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО

Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності : поняття, види та шляхи реформування. Аналіз статистичних про стан правопорядку і якість діяльності органів адміністративної юрисдикції в Одеському регіоні.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ, ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ДОКТРИНАЛЬНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ (теми 1 – 3).

ТЕМА 1. НАУКА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Лекція

Історія формування і розвитку адміністративного права. Сучасні школи адміністративного права та їх представники. Одеська школа адміністративного права. Об'єкт і предмет науки адміністративного права. Категоріальний апарат адміністративного права. Особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права. Реформа адміністративного права України : поняття, напрями і результат.

Питання для обговорення:

1. Історія формування і розвитку адміністративного права.
2. Сучасні школи адміністративного права та їх представники.
3. Об'єкт і предмет науки адміністративного права.
4. Категоріальний апарат адміністративного права.
5. Особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права.
6. Реформа адміністративного права України: поняття, напрями і результат.

Самостійна робота:

1. Що вивчає наука адміністративного права і процесу?
2. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення предмету адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
3. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення методу адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
4. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення системи адміністративного права? В яких працях це висвітлено?
5. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративно-деліктного права? В яких працях це висвітлено?
6. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративного процесу? В яких працях це висвітлено?

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Авер'янов В. Б. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії. *Право України*. 2003. № 5. С. 117-122.
2. Гриценко І.С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права: монографія. Київ: Вид-во Київськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2007. 335 с.
3. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / Шемшученко Ю.С., Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Кресіна І.О. Нагребельний В.П. та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Вид-во «Юрид. думка», 2010. 496 с.
4. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.
5. Мельник Р.С. Сучасна адміністративно-правова доктрина та управлінська термінологія: як узгодити їх між собою? *Юридична Україна*. 2010. № 5. С. 40-44.
6. Миколенко О. І. Деякі аспекти реформування освіти в Україні: особисті цілі та колективні вигоди. *Правова держава*. 2017. № 28. С. 21-30.
7. Миколенко О.І. Категоріальний апарат науки адміністративного процедурного права. *Право і суспільство*. 2010. № 3. С. 96-100.
8. Миколенко О.І. Методи та функції науки адміністративного процедурно-процесуального права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 1. С. 148-150.
9. Миколенко О.І. Поняття та місце науки адміністративного процедурно-процесуального права в системі юридичної науки. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2008. № 4. С. 163-166.
10. Миколенко О.І. Проблеми розвитку науки адміністративного права і процесу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 3. С. 114-117.

11. Миколенко О.І. Наступництво в науці адміністративного права // Питання адміністративного права. Книга 1. / відп. за вип. Н.Б. Писаренко. Харків: Право, 2017. С. 48- 55.
12. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
13. Миколенко О.І. Щодо доцільності використання в науці адміністративного права та в законодавстві України терміну «управлінські послуги». *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки.* Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2005. Випуск 30. С. 292-296.
14. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 420 с.
15. Ремесник Т.С., Єщенко М.Г. Сучасні проблеми адміністративного права в Україні. *Право та державне управління.* 2019 р., № 1 (34) том 1. С. 61-64.
16. Коваленко Л.П. Деякі проблеми адміністративного права як галузі права. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу: тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. адмін. права і процесу ф-ту № 3.* Харків, 2017. С. 41–44.

ТЕМА 2. ЦИКЛ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН І ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лекція

Сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання. Проблеми викладання Особливої частини адміністративного права: минуле та сучасність. Професійна орієнтація Спеціальної частини адміністративного права. Історичні особливості викладання адміністративного права в ОНУ імені І.І. Мечникова.

Питання для обговорення:

1. Сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах.
2. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання.
3. Проблеми викладання Особливої частини адміністративного права: минуле та сучасність.
4. Професійна орієнтація Спеціальної частини адміністративного права.

Самостійна робота:

1. Дайте визначення адміністративного права як навчальної дисципліни.
2. Яке співвідношення науки адміністративного права та адміністративного права як навчальної дисципліни?
3. В чому полягає проблема викладання адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення?
4. Які проблеми викладання Загальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
5. Які проблеми викладання Особливої частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
6. Які проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
7. Які шляхи вирішення існуючих проблем з викладанням адміністративного права і процесу Ви бачите?

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.
2. Гриценко І.С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права: монографія. Київ: Вид-во Київськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2007. 335 с.
3. Курінний Є.В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д.: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.
4. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.
5. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.
6. Мельник Р.С. Система вітчизняного адміністративного права та євроінтеграція України: до питання пошуку взаємозв'язку. *Право України*. 2010. № 8. С. 116-122.
7. Мельник Р.С. Система особливої частини адміністративного права України: якій їй бути сьогодні? *Юридична Україна*. 2008. № 2. С. 23-27.
8. Мельник Р.С. Яким бути циклу адміністративно-правових дисциплін у юридичному навчальному закладі? *Вісник Нац. ун-ту внутр. справ*. 2004. Вип. 27. С. 309-402.
9. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Н.О. Армаш, Є.В. Додін, Д.В. Журавльов і ін.; за заг. ред. С.В. Петкова. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 384 с.

10. Миколенко О. І. Деякі аспекти реформування освіти в Україні: особисті цілі та колективні вигоди. *Правова держава*. 2017. № 28. С. 21-30.

11. Миколенко О. І. Деякі аспекти організації наукової діяльності у вищих навчальних закладах юридичної спрямованості. *Правова держава*. 2017. № 25. С. 72-77.

ТЕМА 3. КОНЦЕПЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

Лекція

Управлінська концепція адміністративного права та її представники. Сервісна концепція адміністративного права та її представники. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури. Юрисдикційна концепція адміністративного процесу. Судова концепція адміністративного процесу. Адміністративний процес у широкому розумінні.

Питання для обговорення:

1. Управлінська концепція адміністративного права та її представники.
2. Сервісна концепція адміністративного права та її представники.
3. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники.
4. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури.
5. Юрисдикційна концепція адміністративного процесу.
6. Судова концепція адміністративного процесу.
7. Адміністративний процес у широкому розумінні.

Самостійна робота:

1. Назвіть недоліки чи переваги управлінської концепції адміністративного права.
2. Назвіть недоліки чи переваги сервісної концепції адміністративного права.
3. Назвіть недоліки чи переваги полі структурної концепції адміністративного права.
4. Назвіть недоліки чи переваги юрисдикційної концепції адміністративного процесу.
5. Назвіть недоліки чи переваги судової концепції адміністративного процесу.
6. Назвіть недоліки чи переваги широкого розуміння адміністративного процесу.
7. Як, на Вашу думку, співвідносяться адміністративний процес і адміністративна процедура? Обґрунтуйте свою відповідь.

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. Київ: ВАІТЕ, 2015. 288 с.
2. Ківалов С.В., Картузова І.О., Осадчий А.О. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.
3. Кузьменко О.В. Логіко-методологічні засади детермінації адміністративної процедури. *Право України*. 2005. № 1. С. 29-32.
4. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ: Атіка, 2005. 352 с.
5. Кузьменко О.В., Гуржій Т.О. Адміністративно-процесуальне право України: підручник; за заг. ред. О.В. Кузьменко. Київ: Атака, 2007. 416 с.
6. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
7. Миколенко О.І. Адміністративне судочинство в структурі адміністративного процесу. *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. Випуск 33. С. 188-191.
8. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навчальний посібник. Київ: Старий світ, 2006. 576с.
9. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина: навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2003. 367с.
10. Тимощук В.П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. Київ: Факт, 2003. 496 с.
11. Маслова А. Концепція людиноцентризму в адміністративному праві: передумови виникнення, зміст та нормативна основа. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*. August 2020. С. 118-128.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ 1

1. Історія формування і розвитку адміністративного права.
2. Назвіть сучасні школи адміністративного права та їх представників.
3. Що таке об'єкт і предмет науки адміністративного права.
4. Що таке категоріальний апарат адміністративного права.
5. Охарактеризуйте особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права.
6. Реформа адміністративного права України: поняття, напрями і результат.
7. Що вивчає наука адміністративного права і процесу?
8. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення предмету адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?

9. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення методу адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
10. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення системи адміністративного права? В яких працях це висвітлено?
11. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративно-деліктного права? В яких працях це висвітлено?
12. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративного процесу? В яких працях це висвітлено?
13. Що таке сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах.
14. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання.
15. Назвіть сучасні проблеми викладання Особливої частини адміністративного права.
16. Назвіть сучасні проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права.
17. Дайте визначення адміністративного права як навчальної дисципліни.
18. Яке співвідношення науки адміністративного права та адміністративного права як навчальної дисципліни?
19. В чому полягає проблема викладання адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення?
20. Які проблеми викладання Загальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
21. Які проблеми викладання Особливої частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
22. Які проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
23. Які шляхи вирішення існуючих проблем з викладанням адміністративного права і процесу Ви бачите?
24. Що таке управлінська концепція адміністративного права та кого слід відносити до її представників?
25. Сервісна концепція адміністративного права та її представники.
26. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники.
27. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури.
28. Що таке юрисдикційна концепція адміністративного процесу?
29. Що таке судова концепція адміністративного процесу?
30. Що таке адміністративний процес у широкому розумінні?
31. Назвіть недоліки чи переваги управлінської концепції адміністративного права.

32. Назвіть недоліки чи переваги сервісної концепції адміністративного права.

33. Назвіть недоліки чи переваги полі структурної концепції адміністративного права.

34. Назвіть недоліки чи переваги юрисдикційної концепції адміністративного процесу.

35. Назвіть недоліки чи переваги судової концепції адміністративного процесу.

36. Назвіть недоліки чи переваги широкого розуміння адміністративного процесу.

37. Як співвідносяться адміністративний процес і адміністративна процедура?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

НОРМАТИВНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

УКРАЇНИ

(теми 4 - 5)

ТЕМА 4. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ: ЕЛЕМЕНТИ

ЗМІСТУ ТА МЕХАНІЗМ

Лекція

Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

Питання для обговорення:

1. Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права.

2. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі.

3. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання.

4. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права.

5. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

Самостійна робота:

1. Які елементи включає в себе адміністративно-правове регулювання?

2. Як співвідносяться між собою категорії «адміністративно-правовий режим» і «адміністративно-правове регулювання»?

3. Що таке механізм адміністративно-правового регулювання?
4. Чи існують відмінності між методом державного управління і методом адміністративно-правового регулювання?
5. Які способи адміністративно-правового регулювання можна виділити окрім традиційних (припис, заборона і дозвіл)?
6. Яке місце в системі права України займають наступні утворення – «адміністративно-деліктне право», «адміністративно-процесуальне право» та «поліцейське право»?

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Авер'янов В.Б., Лук'янець Б.Д., Хорощак Н.В. Актуальні питання правового регулювання адміністративної відповідальності. *Часопис Київського університету права*. 2003. № 1. С. 19-24.
2. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.
3. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. Київ: ВАІТЕ, 2015. 288 с.
4. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ: Атіка, 2005. 352 с.
5. Курінний Є. В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д.: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.
6. Миколенко А.І. Место адміністративно-процесуального права в системі права України. *Правова держава*. 2002. № 4. С. 171-174.
7. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
8. Гаджиєва Ш.Н. Кодифікація вітчизняного адміністративного законодавства: поняття, особливості, основні етапи. *Право і суспільство*. № 1. 2014. С. 113-118.
9. Сарібаєва Г.М. Систематизація адміністративного законодавства України: проблеми визначення. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 6(15), 2016. С. 135-138.

ТЕМА 5. АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Лекція

Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття та співвідношення. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства. Викладання у ЗВО адміністративного права та адміністративного законодавства –

сучасна проблема викладання правових дисциплін у вузах. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

Види систематизації адміністративного законодавства. Сучасні критерії систематизації адміністративного законодавства та перспективи їх вдосконалення. Кодекси як результат кодифікації адміністративно-правових норм (КУпАП, КАС України, МК України і ін.). Перспективне адміністративне законодавство. Особливості регіонального адміністративного законодавства.

Питання для обговорення:

1. Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття та співвідношення.

2. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства.

3. Вплив адміністративного законодавства на процес викладання циклу адміністративно-правових дисциплін.

4. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

5. Види систематизації адміністративного законодавства та сучасні критерії систематизації законодавства. Перспективи вдосконалення критеріїв систематизації адміністративного законодавства.

6. Кодифікація матеріальних і процесуальних (процедурних) норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

7. Кодекси України як джерело адміністративного права. Загальна характеристика КУпАП, КАСУ, МК України і ін.

Самостійна робота:

1. Чи є судові рішення джерелами адміністративного права?

2. Як впливають один на одного наукові знання про адміністративне право і адміністративне законодавство?

3. Що слід викладати у ЗВО – положення адміністративного законодавства чи досягнення науки адміністративного права? Обґрунтуйте свою позицію.

4. Законодавча техніка та якість адміністративно-правових норм (проблема сьогодення).

5. Які особливості притаманні сучасному адміністративному законодавству?

6. Охарактеризуйте сучасне адміністративне законодавство з позицій його відповідності чи невідповідності наступним властивостям - динамічність, розпорошеність, існування прогалін, неузгодженість та суперечливість.

7. Чим відрізняється сучасне адміністративне законодавство від радянського адміністративного законодавства?

8. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань публічної служби? Дайте свою оцінку якості такої роботи.

9. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань адміністративної відповідальності? Які положення, на Вашу думку, повинен закріплювати кодифікаційний акт у окресленій сфері?

10. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань надання адміністративних послуг? Чи потрібна у зазначеній сфері суспільних відносин розробка кодифікаційного акту?

11. Що таке Адміністративний кодекс України? Яка кодифікаційна робота велася з цього приводу?

12. Які сфери адміністративно-правового регулювання, на Вашу думку, потребують кодифікації? Обґрунтуйте свою позицію.

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Лук'янець Д.М., Коваленко В.Л. і ін. Актуальні проблеми систематизації адміністративного законодавства України. *Правова держава: Щорічник наук.пр.* 2003. Вип. 14. С. 235-245.

2. Вовк Ю. Проблема кодифікації адміністративного законодавства України: історичний досвід. *Право України.* 2003. № 12. С. 120-122.

3. Константий О.В. Джерела адміністративного права України: монографія. Київ: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2005. 120с.

4. Константий О.В. Рішення Конституційного Суду України як джерело адміністративного права. *Проблеми законності: респ. міжвідом. наук. зб.* Харків: Нац. юрид. академія України, 1999. Вип. № 37. С. 82-85.

5. Лук'янець Д.М. Нормативні конструкції як основа кодифікації в адміністративному праві. *Правова держава: Щорічник наук.пр.* 2003. Вип. 14. С. 263-266.

6. Мельник Р.С. Щодо розуміння змісту категорії «система адміністративного законодавства». *Вісник Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ.* 2008. № 42. С. 179-187.

7. Миколенко О.І. Адаптація законодавства України до законодавства європейського союзу як соціально-правове явище. *Правова держава.* 2016. № 22. С. 151-156.

8. Миколенко О.І. Адміністративні процедури: проблеми визначення змісту та систематизації законодавства. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2006. № 3. С. 102-105.

9. Миколенко О.І. Концептуальні підходи щодо кодифікації законодавства про адміністративну відповідальність. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління.* 2006. Том 9 (Вип. 10). С. 96-104.

10. Миколенко О.І. Систематизація адміністративно-процесуального законодавства. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2005. № 3. С. 119-122.

11. Мойсак С.М. Акты управления в системе источников административного права Украины: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 – теория управления; административное право и процесс; финансовое право; информационное право. Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2011. 275 с.

12. Муравйов В. Гармонізація законодавства як феномен європейської інтеграції. *Український правовий часопис*. Вип.2 (7). березень 2003. С. 3-24.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ 2

1. Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права.

2. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі.

3. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання.

4. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права.

5. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

6. Які елементи включає в себе адміністративно-правове регулювання?

7. Як співвідносяться між собою категорії «адміністративно-правовий режим» і «адміністративно-правове регулювання»?

8. Що таке механізм адміністративно-правового регулювання?

9. Чи існують відмінності між методом державного управління і методом адміністративно-правового регулювання?

10. Які способи адміністративно-правового регулювання можна виділити окрім традиційних (припис, заборона і дозвіл)?

11. Яке місце в системі права України займають наступні утворення – «адміністративно-деліктне право», «адміністративно-процесуальне право» та «поліцейське право»?

12. Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття і співвідношення.

13. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства.

14. Вплив адміністративного законодавства на процес викладання циклу адміністративно-правових дисциплін.

15. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

16. Чи є судові рішення джерелами адміністративного права?
17. Як впливають один на одного наукові знання про адміністративне право і адміністративне законодавство?
18. Що слід викладати у ЗВО – положення адміністративного законодавства чи досягнення науки адміністративного права? Обґрунтуйте свою позицію.
19. Законодавча техніка та якість адміністративно-правових норм (проблема сьогодення).
20. Які особливості притаманні сучасному адміністративному законодавству?
21. Назвіть види систематизації адміністративного законодавства.
22. Сучасні критерії систематизації адміністративного законодавства та перспективи їх вдосконалення.
23. Кодифікація матеріальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.
24. Кодифікація процедурних і процесуальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.
25. Кодекс України про адміністративні правопорушення як кодифікований акт з питань притягнення осіб до адміністративної відповідальності.
26. Кодекс адміністративного судочинства України як кодифікований акт з питань вирішення публічних спорів в адміністративних судах.
27. Митний кодекс України як джерело адміністративного права.
28. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань публічної служби? Дайте свою оцінку якості такої роботи.
29. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань адміністративної відповідальності? Які положення повинен закріплювати кодифікаційний акт у окресленій сфері?
30. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань надання адміністративних послуг? Чи потрібна у зазначеній сфері суспільних відносин розробка кодифікаційного акту?
31. Що таке Адміністративний кодекс України? Яка кодифікаційна робота велася з цього приводу?
32. Які сфери адміністративно-правового регулювання сьогодні потребують кодифікації?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ЗАГАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

(теми 6 - 8)

ТЕМА 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТІВ ЗАГАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Лекції

Інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права). Суб'єкти адміністративного права в сучасних умовах державотворення. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

Питання для обговорення:

1. Інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права).
2. Інститут державної служби в сучасних умовах державотворення.
3. Інститут дотримання дисципліни і законності в сучасних умовах державотворення.
4. Інститут суб'єктів адміністративного права в сучасних умовах державотворення.
5. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації.
6. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації.
7. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

Самостійна робота:

1. Які інститути Загальної частини адміністративного права виділяти традиційно в навчальній літературі до початку ХХІ століття?
2. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Загальної частини адміністративного права.
3. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут адміністративно-правового забезпечення реалізації прав і свобод?
4. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут державного управління?
5. Як співвідносяться між собою поняття «інститут державної служби» і «інститут публічної служби»?

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.
2. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / В.Б. Авер'янов, М.А. Бояринцева, І.А. Кресіна та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Наук. думка, 2007. 588 с.

3. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.

4. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В. В. Галуцько, В. І. Олефір, М. П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.

5. Курінний Є. В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д.: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.

6. Ківалов С.В., Картузова І.О., Осадчий А.О. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.

7. Панова Н. Новітні положення Закону України «Про державну службу» 2015 р. *Підприємство, господарство і право*. 2017. №12. С. 178-182.

8. Миколенко О.І. Поняття «державне управління» і «публічне адміністрування» в категоріальному апараті адміністративного права. *Правова держава*. 2018. № 30. С. 101-107.

9. Мельник Р.С. Новели сучасної концепції українського адміністративного права. *LEX PORTUS*. № 5 (7)'2017. С. 5-16.

ТЕМА 7. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТІВ ОСОБЛИВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Лекції

Інститути Особливої частини адміністративного права. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правового регулювання і управління економікою в Одеському регіоні. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою. Особливості адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою в Одеському регіоні. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості реалізації державної політики у сфері національної безпеки, публічного порядку та юстиції в Одеському регіоні.

Питання для обговорення:

1. Інститути Особливої частини адміністративного права.
2. Сучасні тенденції щодо перегляду інститутів Особливої частини адміністративного права.
3. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління у сфері економіки.
4. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою.
5. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління

соціально-культурною сферою.

6. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення.

7. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління адміністративно-політичною сферою.

Самостійна робота:

1. Які інститути Особливої частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

2. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Особливої частини адміністративного права.

3. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління обороною?

4. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління національною безпекою?

5. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління юстицією?

6. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління освітою?

7. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління наукою?

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.

2. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку XX століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.

3. Адміністративне право України: підручник / В.Б. Авер'янов, Є.В. Додін, І.М. Пахомов, Л.Р. Біла; за заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юридична література, 2003. 896 с.

4. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.; за ред. В.В. Коваленка. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 864 с.

5. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.

6. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник у 2-х томах. Т. 1: Загальна частина / В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяк, І.П.

Голосниченко, Р.А. Калюжний та ін.; відповід. ред. В.Б. Авер'янов. Київ: Юридична думка, 2004. 584 с.

ТЕМА 8. АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО

Лекції

Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності : поняття, види та шляхи реформування. Аналіз статистичних про стан правопорядку і якість діяльності органів адміністративної юрисдикції в Одеському регіоні.

Питання для обговорення:

1. Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України.
2. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.
3. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.
4. Проведення в справах про адміністративні правопорушення: поняття, стадії, процесуальні документи.
5. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності: поняття, види та шляхи реформування.

Самостійна робота:

1. Що таке вчення про склад адміністративного проступку і які проблеми сьогодні існують у цій сфері?
2. Що таке адміністративний проступок і як він співвідноситься з кримінальним проступком та злочином?
3. Які види юридичної відповідальності регулюються нормами адміністративного права і чому так сталося?
4. Які органи (посадові особи) вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення? Які шляхи Ви бачите для спрощення розгалуженої системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності?
5. Запропонуйте власні аргументи щодо спрощення чи ускладнення порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності? Адже спрощення такої процедури може привести до накладення адміністративних стягнень без доказової бази, а ускладнення – до затягування процедури.

Доповіді та демонстрації презентацій

Дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обмін думками.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
2. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 528 с.
3. Лук'янець Д. М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: монографія. Суми: Університетська книга, 2006. 367 с.
4. Лук'янець Д.М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми право реалізації: дис. ...д-ра. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2007. 410 с.
5. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навчальний посібник. Харків: Одиссей, 2010. 368 с.
6. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
7. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 420 с.
8. Миколенко О. М. Адміністративно-деліктне право України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 55-59.
9. Миколенко О.М. Об'єкт адміністративно-деліктних правовідносин в доктрині адміністративного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2018. Вип. 31. С. 52-54.
10. Миколенко А.Н. Метод правового регулювання и функции административно-деликтного права. *Leges si Viata*. 2018. № 5/2 (317). С. 129-134.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ 3

1. Охарактеризуйте інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права).
2. Інститут державної служби в сучасних умовах державотворення.
3. Інститут дотримання дисципліни і законності в сучасних умовах державотворення.
4. Інститут суб'єктів адміністративного права в сучасних умовах державотворення.
5. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації.
6. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації.
7. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

8. Які інститути Загальної частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

9. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Загальної частини адміністративного права.

10. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут адміністративно-правового забезпечення реалізації прав і свобод?

11. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут державного управління?

12. Як співвідносяться між собою поняття «інститут державної служби» і «інститут публічної служби»?

13. Інститути Особливої частини адміністративного права.

14. Сучасні тенденції щодо перегляду інститутів Особливої частини адміністративного права.

15. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління у сфері економіки.

16. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління соціально-культурною сферою.

17. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління адміністративно-політичною сферою.

18. Які інститути Особливої частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

19. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Особливої частини адміністративного права.

20. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління обороною?

21. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління національною безпекою?

22. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління юстицією?

23. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління освітою?

24. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління наукою?

25. Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України.

26. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

27. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

28. Провадження в справах про адміністративні правопорушення: поняття, стадії, процесуальні документи.

29. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності: поняття, види та шляхи реформування.

30. Що таке вчення про склад адміністративного проступку і які проблеми сьогодні існують у цій сфері?

31. Що таке адміністративний проступок і як він співвідноситься з кримінальним проступком та злочином?

32. Які види юридичної відповідальності регулюються нормами адміністративного права і чому так сталося?

33. Які органи (посадові особи) вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення? Які шляхи Ви бачите для спрощення розгалуженої системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності?

34. Запропонуйте власні аргументи щодо спрощення чи ускладнення порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності? Адже спрощення такої процедури може привести до накладення адміністративних стягнень без доказової бази, а ускладнення – до затягування процедури.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія формування і розвитку адміністративного права.
2. Назвіть сучасні школи адміністративного права та їх представників.
3. Що таке об'єкт і предмет науки адміністративного права.
4. Що таке категоріальний апарат адміністративного права.
5. Охарактеризуйте особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права.
6. Реформа адміністративного права України: поняття, напрями і результат.
7. Що вивчає наука адміністративного права і процесу?
8. Що таке сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах.

9. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання.

10. Назвіть сучасні проблеми викладання Особливої частини адміністративного права.

11. Назвіть сучасні проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права.

12. Дайте визначення адміністративного права як навчальної дисципліни.

13. Яке співвідношення науки адміністративного права та адміністративного права як навчальної дисципліни?

14. В чому полягає проблема викладання адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення?

15. Які проблеми викладання Загальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

16. Які проблеми викладання Особливої частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

17. Які проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

18. Які шляхи вирішення існуючих проблем з викладанням адміністративного права і процесу Ви бачите?

19. Що таке управлінська концепція адміністративного права та кого слід відносити до її представників?

20. Сервісна концепція адміністративного права та її представники.

21. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники.

22. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури.

23. Назвіть недоліки чи переваги управлінської концепції адміністративного права.

24. Назвіть недоліки чи переваги сервісної концепції адміністративного права.

25. Назвіть недоліки чи переваги полі структурної концепції адміністративного права.

26. Назвіть недоліки чи переваги юрисдикційної концепції адміністративного процесу.

27. Назвіть недоліки чи переваги судової концепції адміністративного процесу.

28. Назвіть недоліки чи переваги широкого розуміння адміністративного процесу.

29. Як співвідносяться адміністративний процес і адміністративна процедура?

30. Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права.

31. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі.

32. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання.

33. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права.

34. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

35. Які елементи включає в себе адміністративно-правове регулювання?

36. Як співвідносяться між собою категорії «адміністративно-правовий режим» і «адміністративно-правове регулювання»?

37. Що таке механізм адміністративно-правового регулювання?

38. Чи існують відмінності між методом державного управління і методом адміністративно-правового регулювання?

39. Які способи адміністративно-правового регулювання можна виділити окрім традиційних (припис, заборона і дозвіл)?

40. Яке місце в системі права України займають наступні утворення – «адміністративно-деліктне право», «адміністративно-процесуальне право» та «поліцейське право»?

41. Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття і співвідношення.

42. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства.

43. Вплив адміністративного законодавства на процес викладання циклу адміністративно-правових дисциплін.

44. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

45. Що слід викладати у ЗВО – положення адміністративного законодавства чи досягнення науки адміністративного права? Обґрунтуйте свою позицію.

46. Законодавча техніка та якість адміністративно-правових норм (проблема сьогодення).

47. Які особливості притаманні сучасному адміністративному законодавству?

48. Кодифікація матеріальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

49. Кодифікація процедурних і процесуальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

50. Кодекс України про адміністративні правопорушення як кодифікований акт з питань притягнення осіб до адміністративної відповідальності.

51. Кодекс адміністративного судочинства України як кодифікований акт з питань вирішення публічних спорів в адміністративних судах.

52. Митний кодекс України як джерело адміністративного права.

53. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань публічної служби? Дайте свою оцінку якості такої роботи.

54. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань адміністративної відповідальності? Які положення повинен закріплювати кодифікаційний акт у окресленій сфері?

55. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань надання адміністративних послуг? Чи потрібна у зазначеній сфері суспільних відносин розробка кодифікаційного акту?

56. Що таке Адміністративний кодекс України? Яка кодифікаційна робота велася з цього приводу?

57. Які сфери адміністративно-правового регулювання сьогодні потребують кодифікації?

58. Охарактеризуйте інститути Загальної частини адміністративного права.

59. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації.

60. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації.

61. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

62. Які інститути Загальної частини адміністративного права виділяти традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

63. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Загальної частини адміністративного права.

64. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут адміністративно-правового забезпечення реалізації прав і свобод?

65. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут державного управління?

66. Як співвідносяться між собою поняття «інститут державної служби» і «інститут публічної служби»?

67. Сучасні тенденції щодо перегляду інститутів Особливої частини адміністративного права.

68. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління у сфері економіки.

69. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління соціально-культурною сферою.

70. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового

регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління адміністративно-політичною сферою.

71. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Особливої частини адміністративного права.

72. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління обороною?

73. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління національною безпекою?

74. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління юстицією?

75. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління освітою?

76. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління наукою?

77. Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України.

78. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

79. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

80. Провадження в справах про адміністративні правопорушення: поняття, стадії, процесуальні документи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін.; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. Харків: Право, 2016. 312 с.

2. Бевзенко В.М. Новітнє адміністративне процесуальне право України: об'єктивна закономірність чи надумана вигадка? *Форум права*. 2011. № 1. С. 68-73.

3. Ківалов С.В., Картузова І.О., Осадчий А.О. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.

4. Мельник Р.С. Система вітчизняного адміністративного права та євроінтеграція України: до питання пошуку взаємозв'язку. *Право України*. 2010. № 8. С. 116-122.
5. Мельник Р.С. Сучасна адміністративно-правова доктрина та управлінська термінологія: як узгодити їх між собою? *Юридична Україна*. 2010. № 5. С. 40-44.
6. Миколенко О.І. Адаптація законодавства України до законодавства європейського союзу як соціально-правове явище. *Правова держава*. 2016. № 22. С. 151-156.
7. Миколенко О.І. Категоріальний апарат науки адміністративного процедурного права. *Право і суспільство*. 2010. № 3. С. 96-100.
8. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
9. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 420 с.
10. Мойсак С.М. Акты управления в системе источников административного права Украины: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 – теория управления; административное право и процесс; финансовое право; информационное право. Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2011. 275 с.

Додаткова

1. Адміністративне право зарубіжних країн: курс лекцій / О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, О.Є. Користін та ін.; за ред. О.В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 528 с.
2. Журавський В., Журавський Л. Конституційна реформа в Україні: контент наукових підходів. Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2015. 31 с.
3. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.; за ред. В.В. Коваленка. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 864 с.
4. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.
5. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Н.О. Армаш, Є.В. Додін, Д.В. Журавльов [і ін.]; за заг. ред. С.В. Петкова. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 384 с.
6. Розум І.О. Судове рішення у справах адміністративної юрисдикції: спектральний аналіз дискусійних теоретичних аспектів сутності та правової природи. *Юридичний вісник*. № 3 (44). 2017. С. 54-60.
7. Ремесник Т.С., Єщенко М.Г. Сучасні проблеми адміністративного права в Україні. *Право та державне управління*. 2019 р., № 1 (34) том 1. С. 61-64.
8. Коваленко Л.П. Деякі проблеми адміністративного права як галузі права. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу*: тези доп. учасників

Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. адмін. права і процесу ф-ту № 3. Харків, 2017. С. 41–44.

9. Маслова А. Концепція людиноцентризму в адміністративному праві: передумови виникнення, зміст та нормативна основа. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*. August 2020. С. 118-128.

10. Гаджиєва Ш.Н. Кодифікація вітчизняного адміністративного законодавства: поняття, особливості, основні етапи. *Право і суспільство*. № 1. 2014. С. 113-118.

11. Сарibaєва Г.М. Систематизація адміністративного законодавства України: проблеми визначення. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 6(15), 2016. С. 135-138.

12. Мельник Р.С. Новели сучасної концепції українського адміністративного права. *LEX PORTUS*. № 5 (7) 2017. С. 5-16.

13. Миколенко О.М. Адміністративно-деліктне право України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 55-59.

14. Миколенко О.М. Об'єкт адміністративно-деліктних правовідносин в доктрині адміністративного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2018. Вип. 31. С. 52-54.

15. Миколенко А.Н. Метод правового регулювання и функції адміністративно-деліктного права. *Leges si Viata*. 2018. № 5/2 (317). С. 129-134.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> (Відомості Верховної Ради України)
2. <http://ukurier.gov.ua/uk/> (Урядовий кур'єр)
3. <http://www.golos.com.ua/> (Голос України)
4. <http://ovu.com.ua/articles> (Офіційний вісник України)
5. <http://ovu.com.ua> (Правова інформація України)
6. <http://www.nau.kiev.ua> («Інформтехнологія» - правові бази)
7. <http://www.infodisk.com.ua> (Система «ІНФОДИСК», створена для інформаційно-правової підтримки підприємництва)
8. <http://www.lawbook.org.ua> (Бібліотека юриста)
9. <http://www.liga.kiev.ua> Ліга (Всеукраїнська мережа розповсюдження правової інформації. Українське законодавство і правові інформаційні ресурси)
10. www.ukraine.org/press.html (Українська преса)
11. <http://www.practix.com> (Юридична практика)

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні курсу застосовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: демонстрування (у вигляді роздаткового матеріалу);
- практичні методи: обговорення проблемних ситуацій, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний і періодичний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами - оцінювання рефератів.

Періодичний контроль:

- фронтальне опитування

Підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи		Кількість балів
Поточний контроль:		
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань		від 0 до 3
- Виконання доповідей та аналітичних оглядів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації		від 0 до 5
Періодичний контроль:		
- Фронтальне опитування за змістовними модулями		Від 0 до 12
Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає істотні помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

	3 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади та пропозиції щодо дискусійних питань; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Підготовка доповідей/аналітичних оглядів	0 балів	Доповідь/аналітичний огляд не виконано.
	1 бал	Здобувач зробив доповідь/аналітичний огляд, виокремив основні положення кожного з джерел, але виклав їх у вигляді незв'язаних пунктів, не витримав вимог щодо обсягу роботи.
	2 бали	Здобувач опрацював основний обсяг необхідних джерел, виокремив положення, які стосуються теми роботи структурно об'єднав їх, проте не зробив ґрунтовного аналізу та власних висновків
	3 бали	Здобувач опрацював та виокремив найголовніші положення з наявних джерел, логічно та ґрунтовно розкрив тему роботи, проявив достатній рівень аналітичних здібностей при роботі з нормативним та теоретичним матеріалом, надав власні висновки та пропозиції
	4 балів	Здобувач проявив творчий підхід до розкриття теми роботи, активно застосовував порівняльно-правовий метод при розкритті теми, дійшов власних висновків.
	5 балів	Здобувач продемонстрував високий рівень аналізу наявного матеріалу та дійшов власних висновків та надав пропозиції щодо найбільш складних та проблемних питань теми.
Фронтальне опитування за змістовними модулями	0-3 бали	Здобувач володіє основним матеріалом обговорюваної теми, вміє аналізувати основну відповідь, проте не може навести додаткових позицій або висловити власну думку.
	4-6 балів	Здобувач виклав матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловив власну думку.
	7-9 балів	Здобувач глибоко володіє матеріалом, чітко визначає його зміст; зробив глибокий системний аналіз змісту виступу, виявив нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надає власні аргументи щодо основних положень даної теми.
	10-12	Здобувач глибоко володіє матеріалом, чітко визначає його зміст; зробив глибокий системний аналіз змісту виступу, виявив нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надає власні аргументи щодо основних положень даної теми.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний контроль								Сума балів
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3			100 балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
0-8 балів	0-8 балів	0-8 балів	0-8 балів	0-8 балів	0-8 балів	0-8 балів	0-8 балів	
Періодичний контроль за змістовим модулем 1: 0 - 12 балів			Періодичний контроль за змістовим модулем 2: 0 - 12 балів		Періодичний контроль за змістовим модулем 3: 0 - 12 балів			
Разом за змістовим модулем 1: 36 балів			Разом за змістовим модулем 1: 28 балів		Разом за змістовим модулем 1: 36 балів			
Разом: 100 балів								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка	Теоретична підготовка	Практична підготовка
--------------------------------------	----------------------------------	------------------------------	-----------------------------

	ECTS		
Зараховано	90 – 100 / А	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обгрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді,	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.

		допускає незначні неточності.	
Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

Навчальне видання

Миколенко Олександр Іванович

Баламуш Мар'яна Анатоліївна

Оригінал-макет розроблено в авторській редакції

**Кафедра адміністративного та господарського права
Економіко-правовий факультет
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058**